

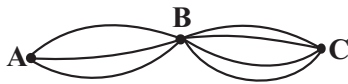
۱۰۱. راه‌های مختلفی که می‌توان مدیرعامل، مدیر و معاون یک کارخانه را به ترتیب از بین ۶ نفر انتخاب نمود، برابر چند فاکتوریل است؟
(صفحه‌های ۷ و ۸ کتاب درسی)

- (۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۵ (۴) ۶

۱۰۲. اگر $P(n, 2) - C(n, 2) = 36$ باشد، حاصل $C(n, 3)$ کدام است؟
(صفحه‌های ۸ و ۹ کتاب درسی)

- (۱) ۷۲ (۲) ۸۴ (۳) ۹۶ (۴) ۱۰۸

۱۰۳. با توجه به نقشه راه‌ها به چند طریق می‌توان از شهر A به شهر C رفت و دوباره به شهر A برگشت به طوری که کل مسیر رفت با کل مسیر برگشت متفاوت باشد؟ (همه راه‌ها دو طرفه‌اند و از جاده‌ای که عبور می‌کنیم برنمی‌گردیم.)
(صفحه‌های ۸ تا ۲ کتاب درسی)

(۱) ۳۰

(۲) ۲۴

(۳) ۷۲

(۴) ۱۳۲

۱۰۴. در کیسه‌ای ۵ مهره قرمز و ۲ مهره آبی وجود دارد. به چند طریق می‌توان به تصادف سه مهره از داخل کیسه خارج نمود، به طوری که حداقل دو مهره قرمز باشد؟
(صفحه‌های ۸ تا ۱۰ کتاب درسی)

- (۱) ۲۵ (۲) ۲۸ (۳) ۳۰ (۴) ۳۶

۱۰۵. با حروف کلمه «number» چند کلمه ۶ حرفی (بدون تکرار حروف) می‌توان ساخت، به طوری که هم‌زمان، در ابتدا و انتهای آن حروف موجود در مجموعه $\{n, r\}$ قرار بگیرد؟
(صفحه‌های ۸ تا ۲ کتاب درسی)

- (۱) ۲۴ (۲) ۶۸ (۳) ۴۸ (۴) ۷۲

۱۰۶. در یک دنباله بازگشتی $a_1 = 1$ و $a_{n+1} = 2a_n + n^2$ است. حاصل $\frac{a_4 + 1}{a_3}$ کدام است؟
(صفحه‌های ۵۴ تا ۶۰ کتاب درسی)

- (۱) $\frac{59}{21}$ (۲) ۳ (۳) $\frac{1}{3}$ (۴) $\frac{21}{59}$

۱۰۷. اگر $P(A \cup B) = 0.75$ ، $P(A') = 0.4$ و A و B دو پیشامد ناسازگار باشند، احتمال آن‌که B رخ ندهد، کدام است؟
(صفحه‌های ۱۶ تا ۲۷ کتاب درسی)

- (۱) 0.85 (۲) 0.65 (۳) 0.45 (۴) 0.35

۱۰۸. در یک اداره هر روز صبح همکاران دو به دو با یکدیگر دست می‌دهند. اگر تعداد کل دست دادن‌ها ۱۰ عدد باشد، وقتی ۲ همکار جدید به جمع آن‌ها اضافه شود، تعداد دست دادن‌ها چند برابر می‌شود؟
(صفحه‌های ۸ تا ۱۱ کتاب درسی)

- (۱) $2/1$ (۲) $2/4$ (۳) $2/8$ (۴) ۲

۱۰۹. جمله دهم یک دنباله با جمله عمومی $b_n = \sqrt{n^2 + 21}$ چند برابر جمله سوم یک دنباله با رابطه بازگشتی $a_{n+1} = 2a_n$ با جمله اول $a_1 = \sqrt{2}$ می‌باشد؟
(صفحه‌های ۵۴ تا ۶۰ کتاب درسی)

- (۱) $\frac{11}{5\sqrt{2}}$ (۲) $\frac{5\sqrt{2}}{11}$ (۳) $\frac{11}{4\sqrt{2}}$ (۴) $\frac{4\sqrt{2}}{11}$

۱۱۰. با ارقام ۱، ۲، ۵، و ۱۰ و صفر (بدون تکرار ارقام)، همه اعداد سه رقمی فرد ممکن را می‌سازیم. از بین این اعداد، یکی را به تصادف انتخاب می‌کنیم. احتمال آن‌که عدد انتخاب شده مضرب ۳ باشد، کدام است؟
(صفحه‌های ۱۹ تا ۲۱ کتاب درسی)

- (۱) $\frac{3}{8}$ (۲) $\frac{2}{3}$ (۳) $\frac{1}{4}$ (۴) $\frac{1}{8}$

۱۱۱. می‌خواهیم در یک کارخانه از میان ۴ حسابدار، ۶ کارمند دفتری و ۳ نگهبان، دو نفر را به طور تصادفی تعدیل نیرو کنیم. احتمال این‌که این دو نفر شغل یکسانی نداشته باشند، چقدر است؟
(صفحه‌های ۱۹ تا ۲۱ کتاب درسی)

- (۱) $\frac{7}{9}$ (۲) $\frac{16}{35}$ (۳) $\frac{9}{13}$ (۴) $\frac{27}{50}$

۱۱۲. هر یک از ارقام ۳، ۴، ۵، ۸ را روی یک گوی نوشته و ۴ گوی را در یک ظرف می‌ریزیم. سپس یک گوی از بین آن‌ها به طور تصادفی برداشته و شماره‌اش را ثبت می‌کنیم و سپس آن را به ظرف برمی‌گردانیم. این عمل را ۲ بار دیگر تکرار می‌کنیم تا یک عدد ۳ رقمی حاصل شود. با کدام احتمال در این عدد ۳ رقمی، حداقل ۲ رقم یکسان وجود دارد؟
(صفحه‌های ۲۲ و ۲۴ کتاب درسی)

(۱) $\frac{5}{8}$ (۲) $\frac{3}{8}$ (۳) $\frac{2}{7}$ (۴) $\frac{3}{7}$

۱۱۳. احتمال قبول شدن به قبول نشدن در یک درس برای دانش‌آموزی $\frac{4}{3}$ است. احتمال قبول شدن وی در آن درس کدام است؟
(صفحه‌های ۲۲ و ۲۳ کتاب درسی)

(۱) $\frac{4}{7}$ (۲) $\frac{3}{7}$ (۳) $\frac{3}{5}$ (۴) $\frac{4}{5}$

(صفحه ۳۰ کتاب درسی)

۱۱۴. در کدام گزینه گام‌های چرخه آمار به ترتیب از راست به چپ آمده است؟

- (۱) بیان مسئله - گردآوری و پاکسازی داده‌ها - طرح و برنامه‌ریزی - تحلیل داده‌ها - بحث و نتیجه‌گیری
(۲) بیان مسئله - طرح و برنامه‌ریزی - گردآوری و پاکسازی داده‌ها - بحث و نتیجه‌گیری - تحلیل داده‌ها
(۳) بیان مسئله - طرح و برنامه‌ریزی - گردآوری و پاکسازی داده‌ها - تحلیل داده‌ها - بحث و نتیجه‌گیری
(۴) طرح و برنامه‌ریزی - بیان مسئله - گردآوری و پاکسازی داده‌ها - بحث و نتیجه‌گیری - تحلیل داده‌ها

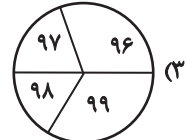
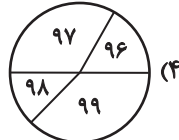
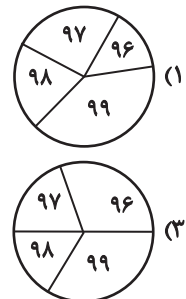
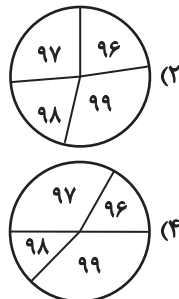
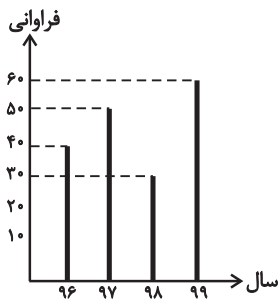
(صفحه‌های ۳۲، ۳۶ و ۴۱ کتاب درسی)

۱۱۵. چند مورد از موارد زیر نادرست است؟

- (ا) اگر در جامعه‌ای داده‌ها پراکنده‌تر باشند، نمونه کوچک‌تری انتخاب می‌کنیم.
(ب) در نمودار نمایش دهنده میانگین و انحراف معیار، واریانس داده‌ها، همان مجذور جمع دو عدد نشان داده شده توسط ارتفاع مستطیل و میله خطای آن است.
(پ) اگر داده دورافتاده داشته باشیم، استفاده از نمودار جعبه‌ای مناسب است.

(ت) در نمودار جعبه‌ای، اگر میانه به سمت راست جعبه گرایش داشته باشد یعنی داده‌های سمت چپ پراکنده‌تر هستند.
(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۱۶. نمودار میله‌ای زیر، تعداد اعضای کتابخانه مدرسه را در چهار سال متوالی نشان می‌دهد. نمودار دایره‌ای آن به‌طور تقریبی کدام است؟
(صفحه‌های ۴۲ و ۴۳ کتاب درسی)

۱۱۷. دامنه میان چارکی داده‌های $۱/۲۵, ۲/۷۵, ۳/۲۵, ۴/۱, ۵/۲, ۶/۴, ۷/۵, ۸/۳, ۹/۱, ۱۰/۲, ۱۱/۳, ۱۲/۵, ۱۳/۲, ۱۴/۱$ کدام است؟
(صفحه‌های ۳۵ و ۳۶ کتاب درسی)

(۱) $۱/۲۵$ (۲) $۱/۵$ (۳) $۲/۷۵$ (۴) $۱/۱$

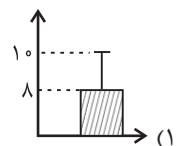
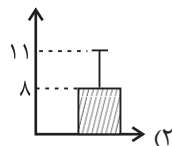
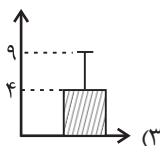
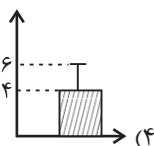
۱۱۸. اگر $۱۲x - ۵ - ۱, ۷x - ۱, ۴x + ۱$ از چپ به راست، سه جمله متوالی از دنباله فیبوناچی باشند، عدد $۲۰x - ۱۱$ جمله چندم دنباله فیبوناچی است؟ (دنباله فیبوناچی: $a_1 = ۱, a_2 = ۱, a_n = a_{n-1} + a_{n-2}$)
(صفحه‌های ۵۴ تا ۶۰ کتاب درسی)

(۱) ۱۰ (۲) ۱۵ (۳) ۱۱ (۴) ۱۲

۱۱۹. در جعبه‌ای ۵ لامپ سالم و ۴ لامپ خراب داریم. ۴ لامپ به تصادف برمی‌داریم. با کدام احتمال تعداد لامپ‌های خراب بیشتر از لامپ‌های سالم است؟
(صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱ کتاب درسی)

(۱) $\frac{1}{6}$ (۲) $\frac{1}{8}$ (۳) $\frac{1}{3}$ (۴) $\frac{1}{2}$

۱۲۰. برای داده‌های ۱، ۶، ۲، ۳، ۴، ۷، ۵، کدام نمودار مناسب است؟ (در نمودارها بلندی مستطیل نشان‌دهنده میانگین و میله خطا نشان‌دهنده انحراف معیار است.)
(صفحه‌های ۳۵ و ۳۶ کتاب درسی)

(صفحه‌های ۱۳، ۱۴ و ۱۵ کتاب درسی)

۱۲۱. ۲۱ هر دو عبارت گزینه ... نادرست‌اند.

- (الف) صباى كاشانى، «گلشن صبا» را به تقلید از بوستان سعدی سروده است.
 (ب) از اواسط دوره قاجار، شاعران خود را وقف مردم کردند و به صور خیال و جنبه‌های شاعرانه بیشتر از محتوا توجه داشتند.
 (ج) روزنامه نسیم شمال، توسط سید اشرف‌الدین گیلانی در رشت منتشر می‌شد.
 (د) افول فرهنگ جامعه در عهد بازگشت، تأثیر مستقیمی بر شعر این دوره نداشت.
 (ه) در دوره بیداری، شعر و ادبیات برای کسب ارتباط با توده مردم به زبان محاوره روی آورد.

(۱) ه - ب (۲) ج - د (۳) الف - ج (۴) ب - د

(صفحه‌های ۱۶ و ۱۹ کتاب درسی)

۱۲۲. ۲۲ کدام عبارت در مورد زندگی و آثار ملک‌الشعراى بهار درست است؟

- (۱) او علاوه بر آشنایی نسبی با زبان‌های خارجی و ادبیات کهن از مسائل روز جامعه نیز آگاهی داشت.
 (۲) بهار در سبک خراسانی با زبانی حماسی شعر می‌سرود.
 (۳) مجله‌های «دانشکده» و «بهار» با مدیریت محمدتقی بهار به عرصه ظهور رسیدند.
 (۴) سبک‌شناسی، تاریخ تطوّر نظم فارسی و دیوان اشعار از آثار پژوهشی او هستند.

(صفحه‌های ۴۲ و ۴۳ کتاب درسی)

۱۲۳. ۲۳ چند مورد از اشعار زیر ویژگی‌های شعر گروه شاعران سنت‌گرای عصر بیداری را دارند؟

- (الف) کی آید از خیانت جز ننگ دزد شاهر کی آید از ذرایح جز سوزش مئانه؟
 (ب) پای گل از باده تر کنم دماغی نیش جگرخوار خار اگر گذارد
 (ج) قهقهه کبک دری / بود چو از خودسری / پنجه شاهین چرخ / بی‌درنگ / زد به چنگ
 (د) این ز تفریط و آن دگر ز افراط هر دو گردند منقطع ز نشاط
 (ه) از تف سوزنده آهم گرم بگدازد چو موم گر نهد یا جوج پیش سدا اسکندر مرا

(۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

(صفحه‌های ۴۵ و ۴۶ کتاب درسی)

۱۲۴. ۲۴ در متن زیر، کدام ویژگی نثر عصر بیداری مشهود نیست؟

- «اگرچه ما در این تاریخ خود، بیداری ایرانیان را از سال ۱۳۲۲ شروع کرده‌ایم، لکن اگر خیال خود را جمع کنیم و به نظر دقت و انصاف در تاریخ گذشتگان بنگریم، هر آینه به خوبی مشاهده می‌کنیم که در مجاری سنه ۱۳۶۵ بسیاری از امور و وقایع را که دلالت دارد بر بیداری ایرانیان و قدم‌گذاردن آن‌ها به راه تمدن و باعث و مستبب آن را جز مرحوم میرزا تقی‌خان امیر نظام سراغ نداریم؛ ...»
 (۱) گزارشی و ساده بودن نثر
 (۲) کاهش واژه‌ها و ترکیبات عربی ناآشنا
 (۳) پرداختن به نوگرایی و تجدّدخواهی
 (۴) دشمنی با استبداد و استعمار

(ترکیبی)

۱۲۵. ۲۵ معنای چند کلمه نادرست ذکر شده است؟

- «فروماندن: عاجز شدن - واقف: شناخته شده - شورش: هیجان - مجمره: بخوردان - فراغت: آسودگی - نوحه: سرود - لابه: نیاز، فروتنی»
 (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

(ترکیبی)

۱۲۶. ۲۶ ترتیب توالی ابیات به لحاظ دارا بودن آرایه‌های «مجاز - متناقض‌نما - تلمیح - مراعات‌نظیر» به کدام شکل صحیح است؟

- (الف) بتی کز عکس رخسارش چراغ جان شود روشن چه دود دل که برخیزد چو او در خانه بنشیند
 (ب) چشم نابینات را بینا کند سینهات را سینه سینا کند
 (ج) چشم مجنون چو بختی همه لیلی دیدی پیش چشمم در و دیوار مصور می‌شد
 (د) تو نمی‌بینی چه سیلابی نهان در دل هر قطره شب‌نم کرده‌اند

(۱) د - ب - الف - ج (۲) د - ب - الف - ج (۳) الف - د - ب - ج (۴) ب - د - الف - ج

(۱) الف - د - ب - ج (۲) ب - د - الف - ج (۳) الف - د - ب - ج (۴) ب - د - الف - ج

(ترکیبی)

۱۲۷. ۲۷ در بیت زیر کدام آرایه ادبی وجود ندارد؟

- «دل‌م شد قصر شیرین وین عجب کان خسرو خوبان بدین سان روز و شب تنها در این ویرانه بنشیند»

(۱) تناقض (۲) تشبیه (۳) تضاد (۴) تلمیح

۱۲۸. هر دو آرایه نسبت داده شده به کدام بیت صحیح است؟

- ۱) خبر برید به خسرو که در ره شیرین
- ۲) عمر جاویدان این عالم همین روز و شبی است
- ۳) نکنم رو تَرُش ار تیز شود کز لب او
- ۴) گفתי به غم بنشین یا از سر جان برخیز

۱۲۹. در کدام دو بیت، آرایه «تناقض» به کار رفته است؟

- الف) گر نیست گشتی از خود و با تو تویی نماند
 - ب) عشق است که وارسته ز نقصان و کمال است
 - پ) هر شادی عالم که به ما روی نهد
 - ت) نشست و مشعل از جان بیدلان برخاست
 - ث) چشم روشن بادمجان کز خود رهایی یافتیم
 - ج) نشود جمع به هم نعمت و دندان هرگز
- ۱) ب - ث ۲) ت - الف ۳) ب - ث - ت ۴) الف - ب - ث - ت

(ترکیبی)

غبار هستی فرهاد کوهکن بنشست (لف و نشر - تلمیح)
پشت و روی این ورق را تا قیامت دیده گیر (سجع - لف و نشر)
سخن تلخ چو جان در دل من شیرین است (تناقض - مجاز)
فرمان برمست جانها، بنشینم و برخیزم (تضمین - تضاد)

(صفحه‌های ۶۰ تا ۶۳ کتاب درسی)

از نیستی در آینه دل نشان طلب
عشق است که آسوده ز هجران وصال است
چون بر سر کوی ما رسد غم گردد
برفت و مشعل عمر مرد و زن بنشست
در مفاک خاک تیره روشنایی یافتیم
که صدف در دل دریاست به دندان محتاج

۱) ب - ث ۲) ت - الف ۳) ب - ث - ت ۴) الف - ب - ث - ت

(ترکیبی)

۱۳۰. آرایه‌های «استعاره - تضاد - تلمیح - جناس - لف و نشر» به ترتیب در کدام ابیات به کار رفته‌اند؟
تا توانگر گشت کوه از لاله و دشت از گیاه
چشم تا برهم زنی می‌سازد از ادبار تلخ
روح با راح مصفا در مقالات آمده
که مغز بی‌گنهان را دهد به اذرها
قلب تو بربرد چو به جولانش بگذری

۱) ث - پ - ت - ب - الف ۲) پ - ب - ت - ث - الف
۳) ب - ت - ث - پ - الف ۴) الف - ب - ت - پ - ث

(ترکیبی)

آتشی آید بسوزد خلق را
این نفی مثال تو یقین عین مثال است
از سخن من حدیث مهر و وفا را

۱) مجاز - تناقض - تلمیح ۲) جناس - تضاد - تشبیه

(صفحه ۴۹ کتاب درسی)

الصلا ای پاکبازان الصلا
تا کشد در پای معشوق اطلس و دیباج را
اندر آتش باز گستردهم تو را
محو کن هست و عدم را بردار این لاف را

(صفحه‌های ۴۸ تا ۵۴ کتاب درسی)

بر آسمان رو از زمین منزل به منزل تا لقا
زان جامه‌ها بدریده‌ای ای کربز لعلین قبا
مرغان آبی را چه غم تا غم خورد مرغ هوا
هر دم تجلی می‌رسد برمی‌شکافد کوه را

(صفحه‌های ۵۲ تا ۵۴ کتاب درسی)

زان سوی او چندان وفا زین سوی تو چندین جفا
نشان درد اگر خواهی بیا بنگر نشانی را
ای موسی عمران بیا بر آب دریا زن عصا
تو جان عید و از روی تو جاننا

۱۳۲. اختیار حذف همزه در بیت کدام گزینه بیشتر است؟

- ۱) تا به شب امروز ما را عشرتست
- ۲) اطلس و دیباج با فد عاشق از خون جگر
- ۳) ز آتش شهوت برآوردم تو را
- ۴) ساقیا گردان کن آخر آن شراب صاف را

۱۳۳. بیت کدام گزینه «فاقد» اختیارات زبانی است؟

- ۱) با خار بودی هم‌نشین چون عقل با جانی قرین
- ۲) ای گل تو این‌ها دیده‌ای زان بر جهان خندیده‌ای
- ۳) گر سیل عالم پر شود هر موج چون اشتر شود
- ۴) عالم چو کوه طور دان ما همچو موسی طالبان

۱۳۴. کدام بیت تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه دارد؟

- ۱) ای دل چه اندیشیده‌ای در عذر آن تقصیرها
- ۲) بگردان باده شاهی که همدردی و همراهی
- ۳) ای شیخ ما را فوطه ده وی آب ما را غوطه ده
- ۴) بیبا ای عید و عیدی آر ما را

(صفحه‌های ۲۲ و ۲۳ کتاب درسی)

کجا روند همان‌جا که گفته‌ای که بیا»
به جای عمر عزیزی چو عمر ما نشتابی
به میان حبس بستان و که خاصه یوسف ما
بر حریفان مجلس تو مباح
ز تخته‌بند زمستان شکوفه یافت نجات

(صفحه‌های ۴۸ تا ۵۴ کتاب درسی)

تا سوی گولخن رود طبع خسیس ژاژخا
سوی این در روان و بی‌ملال آ
خوش می‌چهی در جوی ما ای جویای ما
چون مست گردد پیر ده رو سوی مستان ساقیا

(صفحه‌های ۴۸ تا ۵۴ کتاب درسی)

زنده به عشق سرکشم بینی جان چرا کشم / پهلوی یار خود خوشم یاوه چرا روم چرا (کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند - بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه)
گر نه حدیث او بدی جان تو آه کی زدی / آه بزنی که آه تو راه کند سوی خدا (کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند - بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه - حذف همزه)

از آن دریا هزاران شاخ شد هر سوی و جویی شد / به باغ جان هر خلقی کند آن جو کفایتها (بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه - حذف همزه)
هر سوی که روی آری در پیش تو گل روید / هر جا که روی آیی فرشت هم زر بادا (حذف همزه - بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه)

(مکمل صفحه ۴۴ کتاب درسی)

۱۳۸. ۳۸۱ با توجه به دیدگاه فکری، مضمون کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟
(۱) من که به کوی خرمی داشته‌ام وطن کنون
(۲) افتاده به زحمت وطن از کید اجانب
(۳) به که در فکر وطن باشیم و فکر کار او
(۴) داغ داغ میهن داغ مصادر را ز دل

(مکمل صفحه ۴۴ کتاب درسی)

۱۳۹. ۳۹۱ مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟
(۱) وطن چاهسار است و بند عزیزان
(۲) عمرها در طلب شاهد آزادی و عدل
(۳) بندگان را نبود جز غم آزادی و من
(۴) هر سر به هوای سر و سامانی و ما را

(مکمل صفحه ۴۴ کتاب درسی)

۱۴۰. ۴۰۱ در همه ابیات به جز بیت گزینه ... یکی از محوری‌ترین درون‌مایه‌های شعر عصر بیداری ذکر شده است.
(۱) آزادگی و خرمی، از سرو بیاموز
(۲) کشت آزادی سیراب ز خون باید لیک
(۳) گاه آن است که بر مام وطن مهر کنید
(۴) هر سر که به احترام قانون خم شد

(صفحه‌های ۷ تا ۳ کتاب درسی)

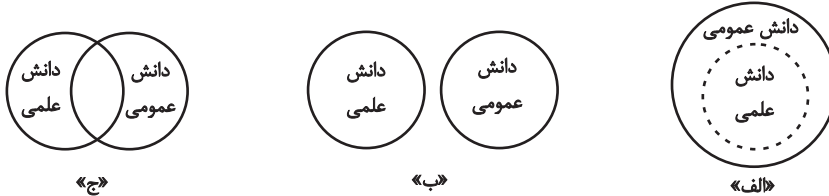
۱۴۱. ۴۱ صحیح یا غلط بودن عبارت‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (الف) ما انسان‌ها اغلب از آگاهی و دانشی که درباره کنش‌های خود داریم و اهمیت و نقش این آگاهی‌ها در زندگی خود غافلیم.
 (ب) ما درباره دانش علمی کمتر می‌اندیشیم، بیش‌تر از آن استفاده می‌کنیم و در تعامل با یکدیگر آن را به کار می‌گیریم.
 (پ) همه کسانی که از دانش عمومی برخوردارند، درباره مشکل ترافیک، شناخت دقیقی دارند و می‌توانند برای آن راه‌حل‌های صحیح پیدا کنند.
 (ت) وقتی درباره موضوعی دانش علمی قابل توجهی فراهم می‌شود، علم ویژه‌ای شکل می‌گیرد.

(۱) ص - غ - ص - غ (۲) ص - غ - غ - ص (۳) غ - غ - ص - ص (۴) غ - ص - ص - غ

(صفحه ۸ کتاب درسی)

۱۴۲. ۴۲ در ارتباط با رابطه دانش عمومی و دانش علمی، هریک از مدل‌های زیر به ترتیب بیانگر کدام دیدگاه است؟

- (۱) همه دانش‌ها، دانش حاصل از زندگی است - دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود - دانش علمی تنها از راه حس و تجربه به دست می‌آید.
 (۲) دانش‌ها بازسازی واقعیت هستند - دانش عمومی در مقابل دانش علمی از ارزش ناچیزی برخوردار است - هر دانش علمی، با هر دانش عمومی سازگار نیست.
 (۳) دانش علمی باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند - دانش علمی ریشه در دانش عمومی دارد - دانش عمومی پایه و اساس هر نوع دانشی است.
 (۴) دانش حاصل از زندگی از راه جامعه‌پذیری به دست می‌آید - مرز دانش علمی و دانش عمومی فرومی‌باشد - دانش عمومی و دانش علمی بر یکدیگر اثر می‌گذارند.

(صفحه ۱۳ کتاب درسی)

۱۴۳. ۴۳ کدام گزینه درباره فواید علوم اجتماعی با عبارت روبه‌روی آن هم‌خوانی ندارد؟

- (۱) کمک به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها ← با فراهم ساختن زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر
 (۲) پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی ← با شناخت پدیده‌های اجتماعی
 (۳) توضیح تأثیر اجتماعات بر زندگی انسان‌ها ← با کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی
 (۴) فراهم کردن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب برای دانشمندان ← با نشان دادن راه صحیح استفاده از طبیعت

(صفحه‌های ۱۳ و ۱۵ کتاب درسی)

۱۴۴. ۴۴ در متن زیر، به ترتیب به کدام یک از فواید علوم انسانی و علوم اجتماعی اشاره شده است؟

«مجموع بین‌المللی تائکون کنفرانس‌های گوناگونی برای مقابله با بحران محیط زیست برگزار کرده‌اند. این کنفرانس‌ها، مسائل و مشکلات زیست‌محیطی در سطح جهان را ناشی از عملکرد بسترهای معرفتی جهان غرب می‌دانند و آن را عامل اصلی کنش‌های اخلاقی ناپسند آدمیان می‌شمارند. تأثیر بحران‌های زیست‌محیطی در به‌وجود آمدن بحران‌های معرفتی و معنوی، اندیشمندان علوم اجتماعی را بر آن داشته است تا اصول و قواعد جدیدی برای بهره‌برداری از فناوری نوین مدون کنند.»

- (۱) شناخت راه صحیح زندگی - شناخت فضیلت و سعادت - انتقاد از کنش‌های ناپسند آدمیان
 (۲) انتقاد از کنش‌های ناپسند انسان - شناسایی عوامل مؤثر بر کنش انسان - کمک به استفاده صحیح از دانش ابزاری
 (۳) آزادسازی انسان از ظلم - انتقاد از کنش‌های غیراخلاقی - نشان دادن شیوه صحیح استفاده از طبیعت
 (۴) نقد و داوری کنش‌های آدمیان - پیشگیری از پیامدهای نامناسب کنش انسانی - فهم معانی کنش آدمیان

(صفحه‌های ۲۱، ۲۳ و ۲۴ کتاب درسی)

۱۴۵. ۴۵ به ترتیب هریک از عبارت‌های زیر با مفاهیم کدام گزینه مرتبط است؟

- (الف) به ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی گفته می‌شود.
 (ب) هم می‌تواند در خود تغییراتی به‌وجود آورد و هم می‌تواند در محیط خود تغییراتی ایجاد کند.
 (پ) در نتیجه قواعدی برقرار می‌شود که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم.
 (ت) تأثیر بخش‌های مختلف نظام اجتماعی بر یکدیگر و اثر پذیرفتن از یکدیگر نشان‌دهنده این ویژگی نظام اجتماعی است.

- (۱) نظام اجتماعی - جهان اجتماعی - هنجار اجتماعی - هم‌تغییر بودن
 (۲) ساختار اجتماعی - نظام اجتماعی - نظم اجتماعی - پویا بودن
 (۳) نظام اجتماعی - نظام اجتماعی - ارزش اجتماعی - پویا بودن
 (۴) ساختار اجتماعی - جهان اجتماعی - قواعد اجتماعی - هم‌تغییر بودن

آشنایی‌زدایی	نظم اجتماعی	نظام اجتماعی	تبیین	ساختار اجتماعی
(د)	(ه)	(ب)	(ج)	(الف)

- امکان پیش‌بینی رفتار دیگران

- چگونگی پیوند میان پدیده‌های اجتماعی

- ساختار اجتماعی پویا

- طرح روابط جدید میان پدیده‌ها

- نزدیک‌تر شدن به پیچیدگی و عمق موقعیت‌های اجتماعی

(۱) ب - الف - ج - د - ه

(۳) ه - ب - ج - الف - د

۱۴۷. ۱۴۷ کدام گزینه نمی‌تواند تکمیل‌کننده عبارت «اگر جامعه را هم‌چون طبیعت تصور کنیم و آن را دستاوردی انسانی ندانیم، ...» باشد؟

(صفحه‌های ۲۹ و ۳۰ کتاب درسی)

(۱) آن را واقعیتی بیرونی تصور می‌کنیم که با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت اداره می‌شود.

(۲) در آن صورت ما فقط می‌توانیم از دانش‌های ابزاری خود استفاده کنیم و جامعه و پدیده‌های اجتماعی را بشناسیم.

(۳) در آن صورت ما قادر نخواهیم بود که تغییری بنیادین در جامعه به‌وجود آوریم.

(۴) نظم اجتماعی بیرون و مستقل از ما نخواهد بود و ما مجبور نیستیم خود را با آن تطبیق دهیم و سازگار کنیم.

(صفحه‌های ۳۶ تا ۳۹ کتاب درسی)

۱۴۸. ۱۴۸ به ترتیب علت، معنا و پیامد موارد زیر در کدام گزینه آمده است؟

- ناتوانی ابزارهای حسی و تجربی در فهم معانی کنش انسان‌ها

- قابل فهم نبودن ارزش بودن فداکاری و ضدا ارزش بودن خودخواهی

- محدود شدن مطالعات تبیینی به رفتارهای قابل مشاهده

(۱) آگاهانه و معنادار عمل کردن انسان - سقوط ارزش‌ها - نادیده گرفتن آگاهی و هدف کنش

(۲) آگاهانه و معنادار عمل کردن انسان - رکود اراده‌ها - نادیده گرفتن معنای کنش

(۳) رفتار متفاوت انسان در شرایط گوناگون - سقوط ارزش‌ها - نادیده گرفتن معنای کنش

(۴) رفتار متفاوت انسان در شرایط گوناگون - رکود اراده‌ها - نادیده گرفتن آگاهی و هدف کنش

(صفحه‌های ۴۸ تا ۵۰ کتاب درسی)

۱۴۹. ۱۴۹ کدام‌یک از فرایندهای زیر، به‌درستی ذکر شده‌اند؟

(۱) تنوع و تکثر معانی ← پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهم آن‌ها ← لزوم استفاده از روش‌های کیفی در جامعه‌شناسی

(۲) خلّاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی ← پدیدآمدن معانی ذهنی و فرهنگی متفاوت ← پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف

(۳) خلّاقیت کنشگران فردی و جمعی ← پیدایش معانی گوناگون ← لزوم عبور از ظاهر پدیده‌ها و فهم دلالت‌های کنش

(۴) تفاوت و تمایز موجودات طبیعی و انسان‌ها ← ضرورت درک معنای پدیده‌های اجتماعی ← به‌رسمیت شناختن تفهیم به‌عنوان روش مستقل در علوم انسانی

۱۵۰. ۱۵۰ کدام عامل موجب پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود و وجود نظریات متفاوت درباره موضوعات اجتماعی

(صفحه‌های ۴۶ و ۵۰ کتاب درسی)

در بین جامعه‌شناسان نشانه چیست؟

(۱) خلّاق و فعال بودن انسان‌ها در تفسیر کنش‌ها - دشواری فهم پدیده‌های اجتماعی

(۲) پیدایش معانی گوناگون در جهان اجتماعی - پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی

(۳) خلّاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی - پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی

(۴) پیدایش معانی گوناگون در خرده‌فرهنگ‌ها - دشواری فهم پدیده‌های اجتماعی

■ عَيْنِ الْأَصْحَحِ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ: (۵۱ - ۵۸)

۱۵۱. «كُنْتُ أَبْصُرُ أَجْسَادَ الشَّهْدَاءِ فِي الْحَرْبِ الْمَفْرُوضَةِ فِي الْعَامِ الْخَامِسِ وَالسَّتِّينِ وَأَقُولُ فِي نَفْسِي يَا لَيْتَنِي كُنْتُ شَهِيداً!»:

(ترکیبی)

- ۱) در جنگ تحمیلی در سال شصت و پنجم به پیکرهای شهدا نگاه می‌کنم و با خودم می‌گویم ای کاش شهید بودم!
- ۲) در سال پنجاه و شش در جنگ تحمیلی پیکرهای شهیدان را می‌دیدم و در درون خود می‌گفتم ای کاش شهید بودم!
- ۳) در جنگ تحمیلی در سال شصت و پنجم به پیکرهای شهیدان نگاه می‌کردم و با خودم می‌گفتم ای کاش شهید بودم!
- ۴) در سال شصت و پنج در جنگ تحمیلی پیکرهای شهدا را می‌دیدم در حالی که در درون خودم امید داشتم شهید شوم!

۱۵۲. «إِنَّ الْقُنُوتَ الْفُضَائِيَّةَ الَّتِي تَكْتَرُ خِيْبَةَ الْأَمَلِ بَيْنَ شَبَابِنَا هِيَ مِنْ أخطرِ أَعْدَاءِ عَصْرِنَا!»:

(ترکیبی)

- ۱) کانال‌های ماهواره‌ای که ناامیدی را میان جوانان ما گسترش می‌دهند، از خطرناک‌ترین دشمنان زمان ما هستند!
- ۲) کانال‌های ماهواره‌ای ناامیدی را در بین جوان‌های ما زیاد می‌کنند و از خطرناک‌ترین دشمنان عصر ما به‌شمار می‌روند!
- ۳) کانال‌های ماهواره‌ای که ناامیدی را بین جوانان ما گسترش می‌دهند، خطرناک‌تر از دشمنان زمان ما هستند!
- ۴) کانال‌های ماهواره‌ای کم‌امیدی را میان جوان‌ها پخش می‌کنند و از دشمنان خطرناک عصر ما محسوب می‌شوند!

۱۵۳. «وَأَصَلَ الْأَفْرَدَ نُبْلٍ سَعِيهِ حَتَّى قَدَرَ عَلَى اخْتِرَاعِ الدِّينَامِيْتِ وَوَصَلَ إِلَى مَا أَرَادَهُ فَاِبْتِكَارُهُ أَوْصَلَهُ إِلَى النَّجَاحِ فِي الْحُصُولِ عَلَى جَائِزَةِ نُبْلِ!»: أَلْفَرْدِ نُبْلٍ ...

(صفحه ۲۰ کتاب درسی)

- ۱) با سعی خود به آنچه اراده کرده بود رسید تا اینکه قادر بر این شد که دینامیت را اختراع کند، و با ابتکارش جایزه نوبل را به طور موفقیت‌آمیز به دست آورد!
- ۲) تلاش خویش را ادامه داد تا قادر بر اختراع دینامیت شود و به آنچه اراده کند، برسد، پس ابتکارش، او را به موفقیت در گرفتن جایزه نوبل رساند!
- ۳) به کوشش خود ادامه داد تا اینکه توانست دینامیت را اختراع کند و به آنچه خواسته بود، رسید، پس در به دست آوردن جایزه نوبل، ابتکارش او را به موفقیت رسانید!
- ۴) تلاش کرد تا قادر بر اختراع دینامیت شد و به هر آنچه خواسته بود دست یافت، زیرا ابتکارش در دست یافتن به جایزه نوبل سبب موفقیت او شد!

۱۵۴. «يَا لَيْتَنِي عَلِمْتُ أَنَّ عَالِماً أَكْبَرَ قَدْ انطَوَى فِيَّ وَلَكِنِّي كُنْتُ أُرْعَمُ أَنِّي جَرِمَ صَغِيرٍ فَقَط!»:

(صفحه‌های ۱ تا ۳ کتاب درسی)

- ۱) کاش دانسته بودم که بزرگ‌ترین دنیا در درون من است اما من گمان می‌کردم که تنها جسمی کوچک و ناچیزم!
- ۲) ای کاش می‌دانستم که جهانی بزرگ‌تر در من به هم پیچیده شده است ولی می‌پنداشتم که فقط جرمی کوچک‌ام!
- ۳) امید است بدانم که دنیایی بزرگ‌تر در من به هم پیچیده شده است ولی پندارم این بود که جز جرم کوچکی نیستم!
- ۴) ای کاش می‌دانستم که بزرگ‌ترین جهان در من به هم پیچیده شده است ولی به گمانم فقط یک جسم کوچک هستم!

۱۵۵. «قُلْنَا جَمِيعاً بَعْدَ مُشَاهَدَةِ مَشَاهِدِ الْحَرْبِ: لَيْتَ الْمُخْتَرَعِينَ لَمْ يَخْتَرِعُوا أَدْوَاتَ الْقَتْلِ وَالتَّخْرِيبِ لَكِي لَا تُحَرِّقَ نَارُ الْحَرْبِ حَيَاةَ النَّاسِ!»:

(ترکیبی)

- ۱) همه بعد از مشاهده صحنه‌های جنگ گفتیم: کاش مخترعان وسایل کشتار و ویرانی را اختراع نکرده بودند تا زندگی مردم با آتش جنگ نسوزد!
- ۲) بعد از دیدن صحنه‌های جنگ همگی گفتیم: کاش مخترعین ابزارهای کشتار و تخریب را اختراع نمی‌کردند تا آتش جنگ زندگی مردم را نسوزاند!
- ۳) پس از دیدن همه صحنه‌های جنگ گفتیم: کاش مخترعین ابزارهای قتل و تخریب را اختراع نمی‌کردند تا جنگ نتواند زندگی مردم را به آتش بکشد!
- ۴) همگی هنگام تماشای تصاویر جنگ گفتیم: ای کاش مخترعان ادوات کشتار جمعی و تخریب را اختراع نکنند و آتش جنگ به زندگی مردم شعله نکشد!

(ترکیبی)

۱۵۶. ۱۵۶ عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (۱) «الصَّيَادُونَ أَخَذُوا الْأَسْمَاكَ وَلَكِنَّهُمْ قَدَفَوْهَا فِي الْمِيَاهِ»: شکارچی‌ها ماهی‌ها را گرفتند اما آن‌ها را در آب انداختند!
- (۲) «قَدْ يَتَذَكَّرُ الصَّعُوبَاتِ لِكِنَّهُ يُحَاوِلُ أَنْ يَشْتَعِلَ بِالْعَمَلِ سَرِيعاً»: گاهی سختی‌ها را به یاد می‌آورد؛ اما تلاش می‌کند که خود را سریع به کاری مشغول کند!
- (۳) «كَانَ الْمُشَارِكُونَ قَدْ إِمْتَنَعُوا عَنْ حَمْلِ الْخَوَالِ دَاخِلَ الْإِجْتِمَاعِ»: شرکت‌کنندگان از حمل تلفن همراه به داخل گردهمایی منع شده‌اند!
- (۴) «الْأَطْفَالُ لَا يَكْتُبُوا عَلَى جِدَارِ غُرْفِ الْبَيْتِ»: کودکان نباید بر روی دیوار اتاق‌های خانه بنویسند!

(ترکیبی)

۱۵۷. ۱۵۷ عَيْنِ الْخَطَأِ:

- (۱) و جادِلهُم بِالْتِي تحسینها أنت و قومك! و با آنان با [شیوه‌ای] بحث کن که تو و قومت آن را به خوبی انجام می‌دهید!
 - (۲) تَكَلَّمِي مع والديك و أنت جالسة خاشعة! با پدرت در حالی که تو خاشعانه نشسته‌ای صحبت کن!
 - (۳) لَيْتَ الطَّلَابِ يفهمون منزلة معلّمهم! ای کاش دانش‌آموزان جایگاه معلمشان را بفهمند!
 - (۴) تزداد الحروب بالمواد المخربة ولكن الانسان لن يفهمه! جنگ‌ها با مواد تخریب‌کننده افزایش می‌یابد ولی انسان آن را نخواهد فهمید!
۱۵۸. ۱۵۸ «هیچ مانعی برای رسیدن به اهداف وجود ندارد، بی‌گمان تو تلاشگرانه به کار خویش ادامه خواهی داد!»؛ عَيْنِ

(ترکیبی)

الصحيح:

- (۱) لم يكن هناك مانع للوصول إلى الأهداف، إنك ستواصل عملك و هو مُجَدِّد!
- (۲) لا مانع للوصول إلى أهدافك، إنك سوف تواصل عمل نفسك المُجَدِّد!
- (۳) ليس مانعاً أن تصل إلى أهدافك، لكنك ستواصل عملك مُجَدِّد!
- (۴) لا مانع هناك للوصول إلى أهدافك، إنك ستواصل عملك مُجَدِّد!

■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۵۹ - ۶۳) بِمَا يَنْسَبُ النَّصِّ:

«إِنَّ الْإِسْمَ مِنْ أَقْسَامِ الْكَلِمَةِ الثَّلَاثَةِ يُقَالُ لِكُلِّ كَلِمَةٍ لَهَا مَعْنَى دُونَ أَنْ يَكُونَ لَهَا زَمَنٌ مُحَدَّدٌ. هُنَاكَ مُسَمَّى فِي كُلِّ تَسْمِيَةٍ، «الْمُسَمَّى» هُوَ مَا يَدُلُّ عَلَيْهِ الْإِسْمُ فَهُوَ عَلَى وَجْهِينَ: يُمَكِّنُ أَنْ يَكُونَ فِي نَفْسِ الْمَعْنَى وَ الْمَوَاصِفَاتِ الَّتِي يَقَعُ عَلَيْهَا الْإِسْمُ، كَالْأَسْمَاءِ الْمَجْعُولَةِ مِنْ جَانِبِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ أَوْلِيَاءِهِ وَ يُمَكِّنُ أَنْ لَا نَرَى أَيْ إِرْتِبَاطَ مُعَيَّنٍ فِيمَا بَيْنَ الْمُسَمَّى وَ الْإِسْمِ كَأَسْمَاءِ نَجْعَلُهَا عَلَى الْأَشْخَاصِ فِي الْغَالِبِ. "صَادِقٌ" أَوْلِيَاءُ اللَّهِ صَادِقٌ فِي الْإِسْمِ وَ الْمُسَمَّى تَمَاماً وَلَكِنْ "صَادِقٌ" نَا يُمَكِّنُ أَنْ يَكُونَ كَاذِباً!

تسمية الأولاد أمر هامٌّ و قد رَوَى عَنِ النَّبِيِّ (ص) مَا يَدُلُّ عَلَى حُسْنِ تَسْمِيَةِ الْأَوْلَادِ مِنْ جَانِبِ الْوَالِدِينَ وَ هَذَا مَا لَا يَعْتَنِي بِهِ فِي عَصْرِنَا بَعْضُ الْأَحْيَانِ!

(ترکیبی)

۱۵۹. ۱۵۹ عَيْنِ الصَّحِيحِ حَوْلَ النَّصِّ:

- (۱) إِنَّ الْإِسْمَ يُقَالُ لِكُلِّ كَلِمَةٍ لَيْسَ لَهَا مَعْنَى مُحَدَّدًا!
- (۲) لِبَعْضِ النَّاسِ أَسْمَاءٌ تُعَادِلُ أَوْصَافَهُمْ وَ أَعْمَالَهُمْ!
- (۳) جَمِيعُ النَّاسِ يَهْتَمُّونَ بِحُسْنِ تَسْمِيَةِ أَبْنَائِهِمْ وَ بَنَاتِهِمْ!
- (۴) هُنَاكَ إِرْتِبَاطٌ مُعَيَّنٌ بَيْنَ الْإِسْمِ وَ الْمُسَمَّى فَعَلِينَا أَنْ نُدْرِكَهُ!

(ترکیبی)

۱۶۰. ۱۶۰ «صَادِقْنَا يُمَكِّنُ أَنْ يَكُونَ كَاذِباً!»؛ عَيْنِ الْمَقْصُودِ مِنْ هَذِهِ الْعِبَارَةِ:

- (۱) عَلِينَا أَنْ لَا نَجْعَلَ إِسْمَ "صَادِقٌ" عَلَى أَوْلَادِنَا!
- (۲) كَأَنَّ اللَّهَ قَدْ اخْتَارَ بَعْضَ الْأَسْمَاءِ لِأَوْلِيَائِهِ فَقَط!
- (۳) قَدْ نَرَى تَعَارُضاً بَيْنَ الْإِسْمِ وَ الْمُسَمَّى فِي الْمَوَاصِفَاتِ!
- (۴) لَا أَحَدٌ يَسْتَطِيعُ أَنْ يُعَامِلَ الْآخَرِينَ حَسَبَ مَفْهُومِ إِسْمِهِ!

(ترکیبی)

۱۶۱. ۱۶۱ عَيْنِ مَا لَيْسَ فِي النَّصِّ:

- (۱) كَيْفِيَّةُ الْإِرْتِبَاطِ بَيْنَ الْإِسْمِ وَ الْمُسَمَّى!
- (۲) أَوْصَافُ الْإِسْمِ وَ سَائِرُ أَقْسَامِ الْكَلِمَةِ!
- (۳) الْأَسْمَاءُ الْمُضَادَّةُ وَ الْمُعَادِلَةُ لِإِسْمِهَا!
- (۴) كَيْفِيَّةُ تَسْمِيَةِ الْأَشْخَاصِ مِنْ جَانِبِ النَّاسِ!

■ عَيْنِ الْخَطَا فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: (٦٢ و ٦٣)

١٦٢. ١٦٢ «مُحَدَّد»:

(ترکیبی)

- (١) مفرد - اسم مفعول (مأخوذ من فعل «يُحَدِّد» ، على وزن: يُفَعِّل)
- (٢) اسم - مفرد مذکر - نكرة - حروفه الأصلية أو مادته: «ح د د»
- (٣) مذکر - اسم فاعل (فعله الماضي: حدّد، و له حرف زائد واحد) / صفة أو نعت
- (٤) اسم - مأخوذ من مصدر «تَحْدِيد» ، على وزن: تَفْعِيل / صفة؛ و موصوفها: زمن

١٦٣. ١٦٣ «نَجَعَل»:

(ترکیبی)

- (١) فعل - للجمع - له ثلاثة حروف أصلية، و ليس له حرف زائد / فعل و فاعل؛ الجملة فعلية
- (٢) مضارع - ماضيه: جَعَلَ، اسم مفعوله: مَجْعُول / فعل و مفعوله: ضمير «ها»؛ الجملة فعلية
- (٣) مضارع - حروفه الأصلية: ج ع ل، و مصدره: جَعَلَ - يحتاج إلى المفعول - معلوم / فعل و الجملة فعلية
- (٤) فعل مضارع (يُعَادِل المضارع الإخباري في الفارسية) / فعل و فاعل؛ الجملة فعلية و خبر، مبتدؤه: «أسماء»

■ عَيْنِ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ: (٦٤ - ٧٠)

١٦٤. ١٦٤ عَيْنِ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

(ترکیبی)

- (١) شَعَرَ بِخَيْبَةِ الْأَمَلِ مِنْ عَمَلِهِ وَ بَقِيَ وَحِيداً
- (٢) «كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ»
- (٣) كَانَ صَدِيقِي مُتَرَدِّدًا فِي شِرَاءِ الْقَمِيصِ مِنَ الْبَائِعِ!
- (٤) «فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلَكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ»

(ترکیبی)

١٦٥. ١٦٥ عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي الْمْتَرَادِفَاتِ وَ الْمْتَضَادَّاتِ:

- (١) يُصَادُّ الْحَوْتَ لِاسْتِخْرَاجِ الزَّيْتِ مِنْ كَبِدِهِ ← ≠ يُطْعِمُ!
- (٢) قَامَ زَمِيلِي بِإِنْجَازِ عَمَلٍ كَبِيرٍ حَتَّى نَجَحَ ← = فِعْل!
- (٣) نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ قُبْحِ الزَّلَلِ وَ بِهِ نَسْتَعِينُ ← ≠ جَمِيل!
- (٤) لِكُلِّ ابْتِكَارٍ فِي التَّقْنِيَةِ وَجْهَانِ لِلإِنْسَانِ ← = التَّأخِير!

(صفحة های ٧ تا ٥ کتاب درسی)

١٦٦. ١٦٦ «لا شئ .. من الكذب ، لعل .. ، عنه في الحياة!» عَيْنِ الْمُنَاسِبِ لِلْفَرَاقَاتِ:

- (١) أَحْسَنَ / النَّاسِ / يَبْتَعِدُونَ
- (٢) أَقْبَحَ / يَبْتَعِدُ / النَّاسِ
- (٣) أَنْفَعُ / أَسْنَى / أَبْتَعِدُ
- (٤) أَضَرَّ / أَسْنَا / نَبْتَعِدُ

(صفحة ٧ کتاب درسی)

١٦٧. ١٦٧ عَيْنِ الصَّحِيحِ: (فِي عَمَلِ الْحُرُوفِ الْمَشْبَهَةِ بِالْفِعْلِ)

- (١) الْفُرْصُ الذَّهْبِيَّةُ تَحْصُلُ لِجَمِيعِ النَّاسِ وَ لَكِنَّ الْإِنْسَانَ النَّاجِحَ هُوَ يَعْرِفُ قَدْرَهَا!
- (٢) لَيْتَ الْإِنْسَانُ يَدْرِكُ سِرَّ هَذَا الْجَمَالِ، لَعَلَّهُ يُسَبِّحُ خَالِقَهُ مَعَ جَمِيعِ الْكَائِنَاتِ!
- (٣) كَأَنَّ الشَّمْسَ وَ الْقَمَرَ وَ النَّجُومَ مَصَابِيحَ السَّمَاءِ تُخْرَجُ الْعَالَمَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى التُّورِ!
- (٤) إِنَّ الطَّبِيبَ الْمُسْلِمَ زَكَرِيَّا الرَّازِي كَانَ قَدْ بَدَأَ بِدِرَاسَاتِهِ الطَّبِيبِيَّةِ فِي الْأَرْبَعِينَ مِنْ عَمْرِهِ!

(صفحة های ٥ و ٦ کتاب درسی)

١٦٨. ١٦٨ عَيْنِ الْخَطَا عَنِ الْحُرُوفِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ:

- (١) لَعَلَّ زَمَلَانَا يَدْرِكُونَ قِيَمَةَ الْوَقْتِ! لِلتَّرَجِي
- (٢) لَيْتَ الْبَنَاتِ مَا كُنَّ غَافِلَاتٍ عَنِ قِرَاءَةِ الْقُرْآنِ! لِلتَّمَنِّي
- (٣) إِنَّكَ تَعْلَمُ أَنِّي أَقْرَأُ الْفِيْزِيَاءَ وَ الْكِيْمِيَاءَ جَيِّدًا لِلرِّبْطِ
- (٤) كَانَ يَقُولُ لَهُ لَا إِجَابَةَ لِهَذَا السُّؤَالِ الصَّعْبِ: لَنْفَى الْفِعْلِ

(صفحة های ٢٥ و ٢٦ کتاب درسی)

١٦٩. ١٦٩ عَيْنِ الْحَالِ مُخْتَلَفَةً عَنِ الْبَاقِي:

- (١) رَأَيْتُ أُخْتِي يَوْمَ الْأَمْسِ وَ هِيَ تَطَالَعُ دُرُوسَهَا بِدَقَّةٍ!
- (٢) شَاهَدْتُ إِخْوَانِي الْمُسْلِمِينَ وَ سَاعَدْتَهُمْ مَظْلُومِينَ!
- (٣) أَنَا أَدْعُو إِلَهِي كُلَّ سَاعَةٍ وَ هُوَ مُجِيبُ الدَّعَوَاتِ!
- (٤) يَعْمَلُ الشَّبَابُ بَجْدٍ وَ هُمْ نَشِيطُونَ جَدًّا!

(صفحة ٢٦ کتاب درسی)

١٧٠. ١٧٠ عَيْنِ الْخَطَا: (فِي أَسْلُوبِ الْحَالِ)

- (١) لِمَاذَا تَرَجَعِينَ مِنَ السَّفَرِ رَاكِبِينَ السَّيَّارَةَ!
- (٢) نَرَى السَّائِقَ وَ هُوَ يَدُورُ حَوْلَ السَّاحَةِ!
- (٣) إِنَّكُمْ تَفْهَمُونَ أَنَّنَا لَا نَسْتَسْلِمُ أَمَامَ الْمَشَاكِلِ مَقْتَدِرَاتِ!
- (٤) شَجَّعَتْ زَمَلَائِي فِي الْمَسَابِقَةِ مَبْتَسِمَةً!

پاسخنامه
آزمون ۲ ریاضی و آمار (۳)

گزینه ۲ ۱۰۶

$$a_1 = 1$$

$$n = 1 \Rightarrow a_1 = 2 \times 1 + 1^2 = 3$$

$$n = 2 \Rightarrow a_2 = 2 \times 2 + 2^2 = 6 + 4 = 10$$

$$n = 3 \Rightarrow a_3 = 2 \times 10 + 3^2 = 20 + 9 = 29$$

$$\Rightarrow \frac{a_3 + 1}{a_3} = \frac{29 + 1}{10} = 3$$

(آکوهای فطی)

گزینه ۱ ۱۰۷

$$P(A') = 0/4 \Rightarrow P(A) = 1 - 0/4 = 0/6$$

ناسازگارند B, A

$$\rightarrow P(A \cup B) = P(A) + P(B)$$

$$\Rightarrow 0/75 = 0/6 + P(B) \Rightarrow P(B) = 0/15$$

احتمال رخ ندادن B

$$\rightarrow P(B') = 1 - 0/15 = 0/85$$

(آمار و احتمال)

گزینه ۱ ۱۰۸

چون برای هر دست دادن ۲ نفر لازم است، پس:

$$\binom{n}{2} = 10 \Rightarrow \frac{n(n-1)}{2} = 10 \Rightarrow n(n-1) = 20$$

$$\Rightarrow n(n-1) = 5 \times 4 \Rightarrow n = 5$$

یعنی همکاران در ابتدا ۵ نفر بوده‌اند. وقتی ۲ نفر به آن‌ها اضافه شود، تعداد همکاران ۷ نفر می‌شود. پس داریم:

$$\binom{7}{2} = \frac{7 \times 6}{2} = 21$$

یعنی نسبت دست دادن‌ها $\frac{21}{10} = 2/1$ برابر خواهد شد.

(آمار و احتمال)

گزینه ۳ ۱۰۹

$$b_n = \sqrt{n^2 + 21} \xrightarrow{n=1} b_1 = \sqrt{1^2 + 21} = \sqrt{22} = 11$$

$$a_{n+1} = 2a_n \Rightarrow \begin{cases} n=1 \Rightarrow a_1 = 2a_1 = 2\sqrt{2} \\ n=2 \Rightarrow a_2 = 2a_2 = 2(2\sqrt{2}) = 4\sqrt{2} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \frac{b_1}{a_2} = \frac{11}{4\sqrt{2}}$$

(آکوهای فطی)

گزینه ۱ ۱۱۰

تعداد اعداد سه رقمی فرد که با ارقام ۱، ۲، ۵ و صفر بدون تکرار ارقام می‌توان ساخت برابر است با:

$$2 \times 2 \times 2 = 8$$

از بین اعداد سه رقمی فرد که با ارقام ۱، ۲، ۵ و صفر بدون تکرار ارقام ساخته می‌شود، اعدادی که مضرب ۳ هستند برابر است

$$P = \frac{3}{8} \quad \text{با } \{201, 501, 105\} \text{ بنابراین:}$$

(آمار و احتمال)

گزینه ۳ ۱۱۱

$$n(S) = \binom{13}{2} = \frac{13!}{11! \times 2!} = \frac{13 \times 12 \times 11!}{11! \times 2!} = 78$$

$$n(A) = \binom{4}{1} \binom{6}{1} + \binom{4}{1} \binom{3}{1} + \binom{6}{1} \binom{3}{1}$$

گزینه ۳ ۱۰۱

چون ترتیب انتخاب‌ها مهم است، داریم:

$$P(6, 3) = \frac{6!}{(6-3)!} = \frac{6 \times 5 \times 4 \times 3!}{3!} = 120$$

$$5! = 5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120$$

از طرفی:

(آمار و احتمال)

گزینه ۲ ۱۰۲

$$P(n, 2) - C(n, 2) = 36 \Rightarrow \frac{n!}{(n-2)!} - \frac{n!}{2!(n-2)!} = 36$$

$$\Rightarrow \frac{n \times (n-1) \times (n-2)!}{(n-2)!} - \frac{n \times (n-1) \times (n-2)!}{2 \times 1 \times (n-2)!} = 36$$

$$\Rightarrow n \times (n-1) - \frac{n \times (n-1)}{2} = 36$$

$$\Rightarrow \frac{2n(n-1) - n(n-1)}{2} = 36 \Rightarrow n(n-1) = 72$$

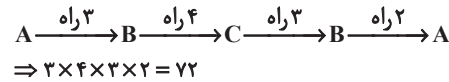
$$\Rightarrow n(n-1) = 9 \times 8 \Rightarrow n = 9$$

$$C(n, 3) = C(9, 3) = \frac{9!}{6! \times 3!} = \frac{9 \times 8 \times 7 \times 6!}{6! \times 3 \times 2 \times 1} = 84$$

(آمار و احتمال)

گزینه ۳ ۱۰۳

مطابق مسیر زیر باید رفت و برگشت:

دقت کنید که در برگشت از C به B یک مسیر کم می‌شود و به همین ترتیب از B به A نیز یک مسیر کم می‌شود.

(آمار و احتمال)

گزینه ۳ ۱۰۴

انتخاب حداقل دو مهره قرمز از میان سه مهره، یعنی این که دو مهره قرمز و یک مهره آبی باشد یا این که هر سه مهره قرمز باشند، پس داریم:

$$\binom{5}{2} \times \binom{2}{1} + \binom{5}{3} = \left(\frac{5!}{3! \times 2!} \times \frac{2!}{1! \times 1!} \right) + \left(\frac{5!}{2! \times 3!} \right)$$

$$= \left(\frac{5 \times 4 \times 3!}{3! \times 2 \times 1} \times \frac{2 \times 1}{1 \times 1} \right) + \left(\frac{5 \times 4 \times 3!}{2 \times 1 \times 3!} \right)$$

$$= (10 \times 2) + (10) = 30$$

(آمار و احتمال)

گزینه ۳ ۱۰۵

تعداد کلماتی را حساب می‌کنیم که در آن‌ها n و r در ابتدا و انتها هستند:

$$\left. \begin{aligned} \text{تعداد کلمات} &= 1 \times \frac{4 \times 3 \times 2 \times 1}{n} \times 1 = 24 \\ &\quad \downarrow \quad \downarrow \\ &\quad \text{جایگشت بقیه حروف} \quad r \end{aligned} \right\} \Rightarrow 24 + 24 = 48$$

$$\left. \begin{aligned} \text{تعداد کلمات} &= 1 \times \frac{4 \times 3 \times 2 \times 1}{r} \times 1 = 24 \\ &\quad \downarrow \quad \downarrow \\ &\quad \text{جایگشت بقیه حروف} \quad n \end{aligned} \right\}$$

(آمار و احتمال)

$$98 \text{ زاویه سال } = \frac{30}{180} \times 360 = 60^\circ$$

$$99 \text{ زاویه سال } = \frac{60}{180} \times 360 = 120^\circ$$

(آمار و احتمال)

۱۱۷. گزینه ۳

ابتدا داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

$$2/1, 2/25, 2/5, 3/5, 3/75, 4/1, 4/2, 5/1, 5/25, 5/75, 5/75$$

$$Q_1 = 2/5, Q_2 = 4/1, Q_3 = 5/25$$

$$IQR = Q_3 - Q_1 = 5/25 - 2/5 = 2/75$$

(آمار و احتمال)

۱۱۸. گزینه ۳

در دنباله فیبوناچی، مجموع دو جمله متوالی، برابر با جمله بعدی است. پس:

$$(4x+1) + (7x-1) = 12x-5 \Rightarrow 11x = 12x-5 \Rightarrow x = 5$$

$$\Rightarrow 20x - 11 = 100 - 11 = 89$$

با توجه به دنباله فیبوناچی ۸۹ جمله یازدهم است.

$$1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, 89$$

(الگوهای فنی)

۱۱۹. گزینه ۱

A: پیشامد این که تعداد لامپ‌های خراب بیشتر از لامپ‌های سالم باشد:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{\binom{4}{2}\binom{5}{1} + \binom{4}{1}\binom{5}{2}}{\binom{9}{4}} = \frac{21}{126} = \frac{1}{6}$$

(آمار و احتمال)

۱۲۰. گزینه ۴

باید میانگین و انحراف معیار داده‌ها را محاسبه کنیم:

$$\bar{x} = \frac{\text{مجموع}}{\text{تعداد}} = \frac{28}{7} = 4$$

$$\sigma^2 = \frac{(1-4)^2 + (2-4)^2 + (3-4)^2 + (4-4)^2 + (5-4)^2 + (6-4)^2 + (7-4)^2}{7}$$

$$\sigma^2 = \frac{9+4+1+0+1+4+9}{7} = \frac{28}{7} = 4 \rightarrow \sigma = 2$$

با دقت در نمودار گزینه «۴» متوجه می‌شویم که:

$$\bar{x} = 4, \sigma = 6 - 4 = 2$$

(آمار و احتمال)

پاسخنامه آزمون تشریحی علوم و فنون ادبی (۳)

۱۲۱. گزینه ۴

موارد نادرست:

(ب) از اواسط دوره قاجار، شاعران به محتوا بیشتر از صور خیال و جنبه‌های شاعرانه توجه داشتند.

(د) فقر فرهنگی جامعه و سستی و رخوت حاکم بر ادبیات، عوامل گرایش شاعران عهد بازگشت به پیروی از اسلوب‌های کهن بودند.

(تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی)

$$= (4 \times 6) + (4 \times 3) + (6 \times 3)$$

$$= 24 + 12 + 18 = 54$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{54}{78} = \frac{9}{13}$$

(آمار و احتمال)

۱۱۲. گزینه ۱

بار سوم بار دوم بار اول

$$n(S) = 4 \times 4 \times 4 = 64$$

اگر پیشامد این که در این عدد سه رقمی، حداقل دو رقم یکسان وجود داشته باشد را با A نشان دهیم و پیشامد متمم آن (هیچ رقم یکسانی وجود نداشته باشد) را با A' نشان دهیم، خواهیم داشت:

$$n(A') = 4 \times 3 \times 2 = 24 \Rightarrow P(A') = \frac{n(A')}{n(S)} = \frac{24}{64} = \frac{3}{8}$$

$$\Rightarrow P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{3}{8} = \frac{5}{8}$$

(آمار و احتمال)

۱۱۳. گزینه ۱

اگر P(A) احتمال قبول شدن باشد، داریم:

$$\frac{P(A)}{P(A')} = \frac{4}{3} \Rightarrow \frac{P(A)}{1 - P(A)} = \frac{4}{3}$$

$$\Rightarrow 3P(A) = 4 - 4P(A) \Rightarrow 3P(A) + 4P(A) = 4$$

$$\Rightarrow 7P(A) = 4 \Rightarrow P(A) = \frac{4}{7}$$

(آمار و احتمال)

۱۱۴. گزینه ۳

گام‌های چرخه آمار به ترتیب عبارت‌اند از: بیان مسئله - طرح و برنامه‌ریزی - گردآوری و پاکسازی داده‌ها - تحلیل داده‌ها - بحث و نتیجه‌گیری

(آمار و احتمال)

۱۱۵. گزینه ۲

موارد (أ) و (ب) نادرست هستند.

در مورد (آ) نمونه بزرگ‌تری باید انتخاب شود.

در مورد (ب) تفاضل ارتفاع مستطیل از عدد مجموع (یعنی مجموع ارتفاع مستطیل‌ها و طول میله خط) برابر انحراف معیار است و مجذور آن برابر واریانس است.

(آمار و احتمال)

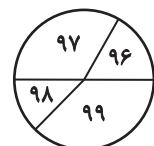
۱۱۶. گزینه ۴

با توجه به نمودار میله‌ای داده شده، زوایای مرکزی مربوط به هر سال را به‌دست می‌آوریم و روی دایره نشان می‌دهیم:

$$\text{مجموع فراوانی‌ها} = 40 + 50 + 30 + 60 = 180$$

$$96 \text{ زاویه سال} = \frac{40}{180} \times 360 = 80^\circ$$

$$97 \text{ زاویه سال} = \frac{50}{180} \times 360 = 100^\circ$$

۱۲۲. گزینه ۲

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بهار علاوه بر آشنایی عمیق با زبان‌های خارجی و ادبیات کهن از مسائل روز جامعه نیز آگاهی داشت.

گزینه «۳»: مجله «بهار» توسط میرزا یوسف‌خان اعتصامی آستینانی (پدر پروین اعتصامی) منتشر شد. و مجله‌های «دانشکده» و «نوبهار» با مدیریت ملک‌الشعرا به عرصه ظهور رسید.

گزینه «۴»: دیوان اشعار محمدتقی بهار، در زمره آثار پژوهشی او قرار نمی‌گیرد.

(تاریخ ادبیات)

۱۲۳. گزینه ۴

موارد «الف، د و ه» ویژگی‌های اشعار گروه سنت‌گرا را دارند.

تشریح ابیات:

(الف) استفاده از واژه‌های کهن و کم‌کاربرد مانند «شاهر» و «ذراریج» (ب) وزن دو مصراع با هم یکی نیست و این بی‌توجهی به وزن از ویژگی‌های اشعار گروه شاعرانی بود که به زبان مردم عادی شعر می‌گفتند.

(ج) این قطعه از تصنیفی سروده عارف انتخاب شده است. مشاهده می‌شود که فرم عروضی شعر سنتی در آن رعایت نشده است و شعر باید با موسیقی خوانده شود.

(د) استفاده از آرایه‌های ادبی مانند واج‌آرایی «ط» و اشتقاق بیشتر در اشعار گروه سنت‌گرا معمول بود.

(ه) استفاده از واژه کهن «تف» و تلمیح به کار برده شده در این بیت نیز از ویژگی‌های اشعار گروه سنت‌گرا است.

(سبک‌شناسی)

۱۲۴. گزینه ۴

متن مورد نظر، از لحاظ محتوایی به بیان تاریخ گرایش ایرانیان به تمدن و نوگرایی می‌پردازد و در آن اثری از انتقاد و دشمنی نسبت به استعمار و استبداد دیده نمی‌شود.

(سبک‌شناسی)

۱۲۵. گزینه ۲

موارد نادرست:

(۱) واقف: داننده، آگاه، باخبر

(۲) نوحه: تعزیه، مویه، سوگسرد ≠ سرود

(واژگان)

۱۲۶. گزینه ۳

بیت «الف»: «بت» مجاز از معشوق به رابطه شباهت / بیت «د»: «د» قرار گرفتن سیلاب در دل یک قطره شبیم تناقض دارد. / بیت «ب»: تلمیح به داستان حضرت موسی و وادی طور / بیت «ج»: بین کلمات مجنون و لیلی و هم‌چنین بین در و دیوار مراعات نظیر وجود دارد.

(بیان و برع)

۱۲۷. گزینه ۱

بیت، فاقد تناقض است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: تشبیه: دلم شد قصر شیرین

گزینه «۳»: تضاد: روز و شب

گزینه «۴»: اشاره به داستان خسرو و شیرین

(بیان و برع)

۱۲۸. گزینه ۲

تناقض: شیرین بودن سخن تلخ / مجاز: لب مجاز از دهان تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: لف و نشر ندارد. / تلمیح: اشاره به داستان خسرو و شیرین

گزینه «۲»: سجع و لف و نشر ندارد.

گزینه «۴»: تضمین ندارد. / تضاد: بنشینم - برخیزم

(بیان و برع)

۱۲۹. گزینه ۱

بیت «ب»: «هجرتان وصال» تناقض دارد.

بیت «ث»: «در خاک تیره روشنایی یافتن» تناقض دارد.

(برع معنوی)

۱۳۰. گزینه ۲

بیت «پ»: حرف زدن عقل با زلف، استعاره دارد. / بیت «ب»: اقبال و ادبار و شیرین و تلخ تضاد دارند. / بیت «ت»: تلمیح به داستان ضحاک ماردوش / بیت «ث»: در دو کلمه «قلب» جناس همسان وجود دارد. «قلب» اول به معنای میانه سپاه - «قلب» دوم به معنای عضوی از بدن / بیت «الف»: سرخ شد منقار کبک (لف ۱) - سبز شد سم گوزن (لف ۲)، لاله (نشر ۱) - گیاه (نشر ۲)

(بیان و برع)

۱۳۱. گزینه ۲

بیت الف: «حلق» مجاز از دهان است.

بیت ب: «نقی مثال، عین مثال است» تناقض است.

بیت پ: تلمیح به داستان عاشقانه مهر و وفا

(بیان و برع)

۱۳۲. گزینه ۳

ز آتش - برآوردم - اندر آتش (۳ حذف همزه)

بیت بر وزن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاقد حذف همزه

گزینه «۲»: عاشق از - معشوق اطلس (۲ حذف همزه)

گزینه «۴»: کن آخر - بردران این (۲ حذف همزه)

(موسیقی شعر)

۱۳۳. گزینه ۱

بیت گزینه «۱» بر وزن مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن و فاقد اختیارات زبانی است. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند در «کرز»

گزینه «۳»: تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند در «مرغ»

گزینه «۴»: تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند در «کوه» مصراع اول

(موسیقی شعر)

۱۳۴. گزینه ۳

بیت گزینه «۳» بر وزن «مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن» است و در (موسی) اختیار زبانی کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند دارد.

(موسیقی شعر)

۱۳۵. گزینه ۴

بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۴» در وزن «مفاعلهن فاعلاتن مفاعلهن فاعلهن» سروده شده است.

(موسیقی شعر)

۱۳۶. گزینه ۲

ا	گر	خا	هی	ک	این	در	با	ز	گر	دد
-	-	-	U	-	-	-	U	U	-	-
سو	ی	این	در	رَ	و	ا	نُ	بِی	مَ	لا
-	-	U	-	-	U	-	U	-	-	-

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: حذف همزه ندارد.

گزینه «۳»: فاقد اختیار زبانی است.

گزینه «۴»: کوتاه تلفظ کردن مصوّت بلند ندارد.

(موسیقی شعر)

۱۳۷. گزینه ۳

از آن = حذف همزه / باغ = بلند تلفظ کردن مصوّت کوتاه

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بلند تلفظ کردن مصوّت کوتاه ندارد.

گزینه «۲»: حذف همزه ندارد.

گزینه «۴»: بلند تلفظ کردن مصوّت کوتاه ندارد.

(موسیقی شعر)

۱۳۸. گزینه ۱

مضمون مشترک ابیات گزینه‌های «۲، ۳ و ۴» میهن‌دوستی و نگرانی و دغدغه وطن است اما در بیت گزینه «۱»، شاعر از نامساعد شدن اوضاع و شرایط روحی خود سخن می‌گوید.

(مفهوم)

۱۳۹. گزینه ۳

مفهوم مشترک ابیات گزینه‌های «۱، ۲ و ۴»: دعوت به مبارزه برای آزادی وطن

در بیت گزینه «۳» شاعر آرزوی بندگی درگاه معشوق را دارد.

(مفهوم)

۱۴۰. گزینه ۱

در بیت گزینه «۱» واژه «آزادگی» در معنای «وارستگی و بی‌تعلقی» به کار رفته و از درون مایه‌های شعر عصر بیداری به‌شمار نمی‌رود. درون مایه‌های شعر عصر بیداری در سایر ابیات به‌ترتیب «آزادی»، «وطن» و «قانون» است.

(مفهوم)

پاسخنامه آزمون ۲

جامعه‌شناسی (۳)

۱۴۱. گزینه ۲

تشریح عبارت‌های غلط:

(ب) ما درباره دانش عمومی کمتر می‌اندیشیم و بیشتر از آن استفاده می‌کنیم.

(پ) همه کسانی که از دانش عمومی برخوردارند، درباره مشکل ترافیک می‌توانند راهکارهایی را پیشنهاد دهند ولی کسانی که از این مسئله شناخت علمی دارند، می‌توانند برای آن راه‌حل صحیح پیدا کنند.

(ذخیره دانش)

۱۴۲. گزینه ۲

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: الف - ج - ب

گزینه «۲»: الف - ب - ج

گزینه «۳»: ب - ج - الف

گزینه «۴»: ب - الف - ج

(ذخیره دانش)

۱۴۳. گزینه ۴

علوم اجتماعی با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌کند.

(علوم اجتماعی)

۱۴۴. گزینه ۲

برخی از فواید علوم انسانی و علوم اجتماعی:

- انتقاد از کنش‌های ناپسند و ظالمانه انسان‌ها؛ مانند انتقاد نسبت به بستری‌های معرفتی جهان غرب.

- شناسایی عواملی که بر زندگی انسان و کنش‌های او تأثیر دارند یا پیش‌بینی کنش‌ها و پیامدهای آن‌ها برای پیشگیری؛ مانند شناخت علت بحران‌های محیط زیست برای کنترل تأثیر آن بر بحران‌های اخلاقی و معرفتی.

- نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانش‌های ابزاری؛ مثل کمک به بهره‌برداری صحیح از فناوری نوین.

(علوم اجتماعی)

۱۴۵. گزینه ۲

الف) ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی ساختار اجتماعی نامیده می‌شود. ساختار اجتماعی چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف است.

ب) نظام اجتماعی هم می‌تواند در خود تغییراتی به‌وجود آورد و هم می‌تواند در محیط خود تغییراتی ایجاد کند.

پ) نظم اجتماعی در نتیجه قواعدی برقرار می‌شود که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم.

ت) منظور از پویا بودن نظام اجتماعی این است که بخش‌های مختلف آن بر یکدیگر اثر می‌گذارند و از یکدیگر اثر می‌پذیرند.

(نظم اجتماعی)

۱۴۶. گزینه ۴

- نظم اجتماعی پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آن‌ها را امکان‌پذیر می‌نماید. (ه)

- ساختار اجتماعی، چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف است. (الف)

- نظام اجتماعی یک ساختار اجتماعی پویاست. (ب)

- در تبیین میان پدیده‌هایی که قبلاً در ارتباط با هم دیده می‌شدند، روابط جدیدی طرح می‌شود. (ج)

- جامعه‌شناسی تلاش می‌کند با هنر آشنایی‌زدایی، به پیچیدگی و عمق موقعیت اجتماعی نزدیک‌تر شود. (د)

(نظم اجتماعی)

۱۴۷. گزینه ۴

اگر جامعه را هم‌چون طبیعت تصور کنیم و آن را دستاوردی انسانی ندانیم، یعنی آن را واقعیتی بیرونی تصور کنیم که با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت اداره می‌شود، در آن صورت ما فقط می‌توانیم از دانش‌های ابزاری خود استفاده کنیم و جامعه و پدیده‌های اجتماعی را بشناسیم اما قادر نخواهیم بود، تغییری بنیادین در جامعه به‌وجود آوریم. نظم اجتماعی، بیرون و مستقل از ما خواهد بود و فقط باید خود را با آن تطبیق دهیم و سازگار کنیم.

(نظم اجتماعی)

۱۴۸. گزینه ۳

انسان‌ها، برخلاف پدیده‌های طبیعی، آگاهانه عمل می‌کنند و عملشان معنادار است. آن‌ها در شرایط گوناگون، رفتارهای متفاوتی از خود نشان می‌دهند. به همین دلیل کنش انسان را نمی‌توان فقط با روش تجربی تحلیل کرد.

- سقوط ارزش‌ها به این معناست که برای مثال ارزش بودن مهربانی و فداکاری و ددازش بودن کینه‌توزی و خودخواهی، قابل مشاهده و فهم نیست.
- نادیده گرفتن معنای کنش سبب شده است بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده ما محدود شود.

(کنش اجتماعی)

۱۴۹. گزینه ۱

تنوع و تکثر معانی، موجب پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آن‌ها می‌شود. بنابراین برای فهم کنش انسان‌ها باید به سراغ روش‌های کیفی رفت.
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «خَلْق و فَعَال بودن انسان‌ها در تولید معانی، موجب پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود. جهان‌های اجتماعی مختلف، معانی ذهنی و فرهنگی متفاوتی پدید می‌آورند.

گزینه ۳: «کنشگران فردی و جمعی، هم در معانی ذهنی و هم در معانی فرهنگی، فعال و خلاق اند. همین فعالیت و خلاقیت کنشگران موجب پیدایش معانی گوناگون و در نتیجه آن پدید آمدن خرده‌فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف، درون هر جهان اجتماعی می‌شود.

گزینه ۴: «جامعه‌شناسان تفسیری که بر ضرورت فهم معانی کنش و پدیده‌های اجتماعی تأکید دارند، تفهم را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی‌دانند.

(معنای زندگی)

۱۵۰. گزینه ۳

خَلْق و فَعَال بودن انسان‌ها در تولید معانی موجب پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود. وجود نظریات متفاوت پیرامون موضوعات اجتماعی، نشانه پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی و البته دشواری فهم آن‌هاست.

(معنای زندگی)

پاسخ‌نامه آزمون ۲ عربی، زبان قرآن (۳) تشریح

۱۵۱. گزینه ۳

«كُنْتُ أَبْرُءُ»: نگاه می‌کردم (رد گزینه ۱) / «كُنْتُ ... أَقُولُ»: می‌گفتم (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «فِي الْعَامِ الْخَامِسِ وَالسَّتِينَ»: در سال شصت و پنجم (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

(ترجمه)

۱۵۲. گزینه ۱

«أَلْتِي تَكْتَرُ»: که گسترش می‌دهد (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «شَابَانَا»: جوانان ما (رد گزینه ۴) / «مِنَ أخطرِ أَعْدَاءِ»: از خطرناک‌ترین دشمنان (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(ترجمه)

۱۵۳. گزینه ۳

«واصل»: ادامه داد (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «حَتَّى قَدَرَ عَلَيَّ»: تا اینکه توانست (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «أَوْصَلَهُ»: او را رسانید (رد گزینه‌های ۱ و ۴) نکته: گاهی در جملات عربی ناچاریم مصدر را به شکل فعل و یا فعل را به شکل مصدر ترجمه کنیم.

مثال: «أَرِيدُ الدَّهَابَ»: می‌خواهم بروم.

«قدر علی اختراع الدینامیت»: توانست دینامیت را اختراع کند.

(ترجمه)

۱۵۴. گزینه ۲

«یا لیت»: ای کاش (رد گزینه ۳) / «عَلِمْتُ»: می‌دانستم، دانسته بودم (رد گزینه ۳) / «أَنْ»: که / «عَالِماً أَكْبَرَ»: جهانی بزرگ‌تر (رد گزینه‌های ۱ و ۴) ← زیرا «أكبر» صفت است و در ترجمه باید پس از موصوف بیاید، نه قبل از آن) / «قَد انطَوَى»: به هم پیچیده شده است (رد گزینه ۱) / «فِي»: (فی + ی) در من / «وَلَكِنِّي»: ولی (من) / «كُنْتُ أَزْعَمُ»: (فعل ماضی استمراری) می‌پنداشتم (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «جرم صغیر»:

جرمی کوچک

نکات مهم درسی:

هرگاه پس از «لیت»، فعل ماضی بیاید، آن را در فارسی به صورت ماضی استمراری یا ماضی بعید ترجمه می‌کنیم.

(ترجمه)

۱۵۵. گزینه ۲

«فَلْنَا»: گفتیم / «جَمِيعاً»: همگی (رد گزینه ۳) / «بعد مُشاهدة مُشاهد الحرب»: بعد از دیدن صحنه‌های جنگ (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «لیت ... لَمْ يَخْتَرِعُوا»: کاش اختراع نمی‌کردند، کاش اختراع نکرده بودند (رد گزینه ۴) / «لَكِي لَا تُحَرِّقُ»: تا نسوزاند (رد سایر گزینه‌ها) / «نَارُ الحرب»: آتش جنگ (رد گزینه ۳) / «حياة الناس»: زندگی مردم

(ترجمه)

۱۵۶. گزینه ۴

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «المياه»: آب‌ها

گزینه ۲: «العمل»: کار / «أَنْ يَشْتَغِلَ»: مشغول شود

گزینه ۳: «كَانَ قَدْ اِمْتَنَعُوا»: خودداری کرده بودند

(ترجمه)

۱۵۷. گزینه ۲

«والدیک» در واقع همان «والدین + ضمیر ک» و به معنای «پدر و مادرت» است.

نکته: اسم‌های مثنی و جمع مذکر سالم، هر گاه مضاف‌الیه بگیرند، حرف نون از آخرشان حذف می‌شود: والدین + كَ = والدیک

(ترجمه)

۱۵۸. گزینه ۴

«هیچ مانعی»: لا مانع (لا=ی نفی جنس) (رد گزینه ۳) / «برای رسیدن به اهداف»: للوصول إلى أهداف (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «بی‌گمان تو»: اِنْكَ (رد گزینه ۳) / «تلاشگرانه»: (قید حالت است) مُجَدَّأً، و أنت مُجَدَّ (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «کار خویش»: عملک (رد گزینه ۲) / «ادامه خواهی داد»: (فعل مستقبل) سَتُواصل، سوف تُواصل

(ترجمه)

۱۶۳. گزینه ۴

«خبر، مبتدؤه: «أسماء» نادرست است. در متن درک مطلب، «أسماء» اسم نکره و «تجعل» جمله وصفیه (جمله بعد از نکره) برای توصیف آن است. همچنین دقت داشته باشید که «أسماء» خود مجرور به حرف جر است و نمی‌تواند مبتدا باشد.

(تفلیل صرفی و مدل اعرابی)

۱۶۴. گزینه ۳

«متردد» اسم فاعل است، پس روی حرف اصلی دوم آن، کسره قرار می‌گیرد. (ضبط حرکات)

۱۶۵. گزینه ۲

تشریح سایر گزینه‌ها:
«یصاد: شکار می‌شود» با «یطعم: غذا می‌دهد»، «فیح: زشتی» با «جمیل: زیبا» متضاد نیستند. ضمناً «التقنية: فن‌آوری» با «التأخیر» مترادف نیست. (مفهوم)

۱۶۶. گزینه ۴

با توجه به ترجمه قسمت اول (هیچ چیزی ... از دروغ نیست)، گزینه‌های «۱» (به معنی: بهتر) و «۳» (به معنی: سودمندتر) مناسب نیستند. از طرفی «لعلّ» از حروف مشبّهة بالفعل است و باید حتماً بر سر یک اسم وارد شود، بنابراین «یتبّع» در گزینه «۲»، که یک فعل است، نامناسب است.

ترجمه عبارت تکمیل شده: «هیچ چیزی زیان‌بارتر از دروغ نیست، امید است ما از آن در زندگی دوری کنیم!»

(انواع جملات)

۱۶۷. گزینه ۳

تشریح سایر گزینه‌ها:
در گزینه‌های «۱» و «۲»، «الإنسان» اسم حروف مشبّهة بالفعل و منصوب است، در گزینه «۴» نیز «المسلم» صحیح است. «المسلم» صفت برای اسم «إن» و منصوب به تبعیت از آن است.

(قواعد - حروف مشبّهة بالفعل)

۱۶۸. گزینه ۴

«لا» بر سر یک اسم آمده است و از نوع نفی جنس است؛ بنابراین برای نفی فعل به کار نرفته است.

(قواعد - حروف مشبّهة بالفعل)

۱۶۹. گزینه ۲

صورت سؤال، حالی را می‌خواهد که متفاوت از بقیه باشد. حال گاهی به صورت یک اسم نکره و گاهی به شکل یک جمله ظاهر می‌شود.

در گزینه «۲»، «مظلومین» اسم مفعول و نکره است که به بیان حالت می‌پردازد و نقش حال را دارد، در حالی که در سایر گزینه‌ها حال به صورت جمله اسمیه آمده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «و هی تطالع ...» حال است.

گزینه «۳»: «و هو مجیب ...» حال است.

گزینه «۴»: «و هم نشیطون ...» حال است.

(حال)

۱۷۰. گزینه ۱

فعل «ترجعین» برای مفرد مؤنث مخاطب (أنت) است و حال جمله باید از نظر جنس و تعداد، مطابق با آن باشد: راکبین ← راکبة.

ترجمه متن درک مطلب:

اسم از اقسام سه‌گانه کلمه است و به هر کلمه‌ای گفته می‌شود که معنی دارد بدون اینکه زمان مشخصی داشته باشد؛ در هر نامگذاری یک مسما (نامیده شده) وجود دارد. مسما همان چیزی است که اسم بر آن دلالت می‌کند و به دو حالت است: ممکن است در همان معنا و ویژگی‌هایی باشد که اسم بر آن‌ها قرار دارد، مانند نام‌های قرارداده شده توسط خداوند عزّ و جلّ و اولیای او و ممکن است هیچ ارتباط مشخصی بین مسما و اسم نبینیم مانند نام‌هایی که ما معمولاً بر افراد می‌گذاریم. «صادق» اولیای خدا در اسم و مسما به‌طور کامل صادق (راستگو) است اما «صادق» ما ممکن است دروغگو باشد!

نامگذاری فرزندان امری مهم است و از پیامبر خدا (ص) آنچه که بر خوب نامگذاری کردن فرزندان توسط والدین دلالت می‌کند، روایت شده است، و این چیزی است که در زمان ما گاهی اوقات بدان توجه نمی‌شود!

۱۵۹. گزینه ۲

در گزینه «۲» آمده است: «بعضی از مردم اسم‌هایی دارند که معادل توصیفات و کارهای آنان است!» که مطابق متن صحیح است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: اسم به هر کلمه‌ای گفته می‌شود که معنی مشخصی ندارد! (نادرست)

گزینه «۳»: همه مردم به خوب نامگذاری کردن پسران و دخترانشان توجه می‌کنند! (نادرست)

گزینه «۴»: ارتباط مشخصی بین اسم و مسما وجود دارد، پس ما باید آن را درک کنیم! (نادرست)

(درک مطلب)

۱۶۰. گزینه ۳

منظور از عبارت داده شده، در گزینه «۳» آمده است: «گاهی تعارضی میان اسم و مسما در ویژگی‌ها می‌بینیم!»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ما نباید اسم «صادق» را بر فرزندان خود بگذاریم! (نادرست)
گزینه «۲»: گویی خداوند بعضی اسم‌ها را فقط برای اولیای خود انتخاب کرده است! (نادرست)

گزینه «۴»: هیچ‌کس نمی‌تواند مطابق مفهوم اسمش با دیگران رفتار کند! (نادرست)

(درک مطلب)

۱۶۱. گزینه ۲

صورت سؤال، موضوعی را می‌خواهد که در متن درک مطلب نیامده است؛ «توصیفات اسم و سایر انواع کلمه» در متن ذکر نشده است.

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: چگونگی ارتباط میان اسم و مسما

گزینه «۳»: اسم‌های متضاد و معادل برای مسمایشان

گزینه «۴»: چگونگی نامگذاری کردن اشخاص توسط مردم

(درک مطلب)

۱۶۲. گزینه ۳

«اسم فاعل...» نادرست است. «مُحدّد» به معنی «مشخص شده، تعیین شده» اسم مفعول است، نه اسم فاعل.

(تفلیل صرفی و مدل اعرابی)